

พุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
BUDDHIST-INTEGRATED ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER PHICHIT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹สุดารัตน์ สายสุจริต Sudarat Saisucharit ²ธานี เกสทอง Thanee Gesthong

³พระมหาอุดร อุตโตโร PhramahaUdorn Uttaro

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: sudarat26022540@gmail.com

Article Received: July 23, 2026. Revised: August 27, 2026. Accepted: August 30, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อนำเสนอพุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อประเมินพุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 297 คน สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 การจัดสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และระยะที่ 3 การประเมินกับผู้บริหารสถานศึกษา 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) พุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยแนวปฏิบัติใน 5 ด้านหลัก ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรแบบมีส่วนร่วมให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและชุมชน (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เน้นการใช้ระบบสารสนเทศในการวางแผน นิเทศติดตาม และส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรมการสอน (3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มุ่งสนับสนุนการสร้างและใช้สื่อดิจิทัล รวมถึงจัดอบรมพัฒนาศักยภาพครู (4) ด้านการนิเทศการศึกษา ดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผ่านการสร้างร่วมมือกับเครือข่ายทางการศึกษา (5) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน เน้นการดำเนินงานที่ถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายเพื่อยกระดับคุณภาพระบบการวัดผลอย่างต่อเนื่อง 3) ผลการประเมินพุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ

คำสำคัญ: พุทธบูรณาการ, การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research article aims to 1) Study the current state of academic administration by school administrators; 2) Propose Buddhist-integrated academic administration for school administrators; and 3) Evaluate Buddhist integrated academic administration for school administrators. This study employed a mixed-methods research design divided into three phases. Phase 1, data was collected using questionnaires to a sample of 297 participants and analyzed using percentage, mean, and standard deviation. In Phase 2, a focus group discussion was conducted with 7 experts, and the data was analyzed using content analysis. In Phase 3, the evaluation was conducted with 12 school administrators, and the data was analyzed using descriptive statistics, namely mean and standard deviation.

The research findings revealed that: 1) The overall state of academic administration by school administrators was at a high level. 2) Buddhist-integrated academic administration for school administrators comprised five key guidelines: (1) School Curriculum Development: focusing on participatory curriculum analysis and development aligned with the contexts of learners and the community. (2) Learning Process Development: emphasizing the use of information systems for planning, supervision, and monitoring, as well as encouraging teachers to develop instructional innovations. (3) Media, Innovation, and Educational Technology Development: focusing on supporting the creation and utilization of digital media and providing training to enhance teachers' potential. (4) Educational Supervision: conducting systematic supervision to improve teaching and learning management by fostering collaboration with educational networks. (5) measurement, evaluation, and transfer of learning outcomes: emphasizing accurate, transparent, and fair implementation through diverse assessment methods to continuously improve the quality of the assessment system. 3) The evaluation results of the Buddhist integrated academic administration for school administrators under the Phichit Primary Educational Service Area Office 2 were overall at the highest level in all four aspects: accuracy, feasibility, appropriateness, and usefulness, respectively.

Keywords: The Buddhist Integrated, Academic Administration, School Administrators

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนพื้นฐานของประเทศให้มีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ และพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาคนคือการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ควบคู่กับการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ที่กำหนดแนวทางการพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้ ยังมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ใฝ่เรียนรู้ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อสังคม ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ภายใต้วิสัยทัศน์ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทั้งความรู้และคุณธรรม พร้อมมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม โดยมีเป้าหมายสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ ส่งเสริมให้คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ขณะเดียวกัน ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ตัวชี้วัดสำคัญตามเป้าหมายดังกล่าว ได้แก่ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็นพลเมืองที่ดีทั้งในระดับประเทศและระดับโลก การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งจะทำให้การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป โดยการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับภูมิภาค และระดับสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ในด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะในการบริหาร เลือกใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสม มีเทคนิควิธีการจัดการ ทราบจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยที่สำคัญ พัฒนาจุดเด่น แก้ไขจุดด้อยให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้นการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในแต่ละระดับถือเป็นหัวใจของการบริหารจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ (Phetmalaiikul, 2017) ภารกิจการบริหารงานการศึกษาทุกระดับจึงมุ่งให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับการเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพงานจะดำเนินไปอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้น ล้วนขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง เพราะการที่จะบริหารคนอย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางโลกและทางธรรมนั้นจะได้มาซึ่งความสำเร็จของงานอย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการอย่างรอบด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) ตามขอบข่ายภารกิจด้านวิชาการ ถ้าหากโรงเรียนดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ อาจจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนประสบความล้มเหลว ในทางตรงกันข้ามโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนนั้นสมควรที่จะได้รับการยกย่องและยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการกิจต่างๆ ได้ผลตามที่กำหนดไว้

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ได้ดำเนินงานตามแผนงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นนักเรียนในทุกระดับทุกประเภท การศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ในด้านการยกระดับมาตรฐานโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการรายงานผลการทดสอบแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2564 - 2566 ภาพรวมการประเมินผล มีปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ปีการศึกษา 2565 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาวิทยาศาสตร์และภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาคณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทุกวิชาต่ำกว่าระดับประเทศ ในส่วนของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ทุกวิชามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมากที่สุด และทุกวิชาต่ำกว่าระดับประเทศและปีการศึกษา 2566 พบว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า วิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทุกวิชาต่ำกว่าระดับประเทศ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ทุกวิชามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทุกวิชาต่ำกว่าระดับประเทศ ทั้งนี้ยังพบว่าโรงเรียนบางแห่งนั้นยังมีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ส่วนหนึ่งที่ยังอ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ และคิดคำนวณไม่เป็น เนื่องจากครูผู้สอนมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบงานหลายด้าน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีไม่เพียงพอ ทำให้สถานศึกษาบางแห่งมีการพัฒนาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องบริหารตามขอบข่ายงานวิชาการทุกด้านให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาควบคู่ไปกับการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่บุคลากรในสถานศึกษา ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งการบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักคุณธรรมเป็นเครื่องมือ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ได้มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่ก้าวหน้า มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
2. เพื่อนำเสนอพุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
3. เพื่อประเมินพุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ทั้งหมด 1,256 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 116 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านบริหารสถานศึกษา ด้านหลักสูตร ข้าราชการและนักวิชาการ รวมทั้งสิ้น 7 รูป/คน

3. กลุ่มเป้าหมายในการประเมิน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลงานวิชาการดีเด่น อำเภอละ 2 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 รวม 12 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบสอบถาม มีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จากวารสาร ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาว่ามีความครอบคลุมหรือไม่ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.66 - 1.00 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 6) ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert 5 ระดับ

4.2 แบบการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นกิจกรรมขั้นตอนหรือวิธีการในการนำเสนอพุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

4.3 แบบประเมิน เพื่อประเมินพุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ที่	สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.37	0.36	มาก	3
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.36	0.39	มาก	4
3	ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.33	0.43	มาก	5
4	ด้านนิเทศการศึกษา	4.38	0.37	มาก	2
5	ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.39	0.35	มาก	1
ภาพรวม		4.36	0.38	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับ

2. พุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและบริบทของสถานศึกษา เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน บนหลักการดำเนินงานที่โปร่งใส ถูกต้องและยึดประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรผ่านการประชุมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันพร้อมสนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตรรายวิชาและปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีความมุ่งมั่นและร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ด้วยการเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน ได้ร่วมเสนอความคิดเห็นผ่านการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีความเหมาะสม เป็นธรรม และสะท้อนความต้องการของผู้เรียนและชุมชนได้อย่างแท้จริง

2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและส่งเสริมการประสานงานด้านการเรียนการสอนให้เกิดความสอดคล้อง และเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มสาระต่าง ๆ ควบคู่กับการสนับสนุนการใช้ข้อมูลสารสนเทศมาเป็นฐานในการวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้านเทคนิคการสอนใหม่ ๆ และนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง เหมาะสมและคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู พร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ โปร่งใสและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูในแต่ละกลุ่มสาระ โดยเน้นการทำงานเป็นทีม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมกันพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านสื่อและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อเป็นฐานในการจัดหาและบริหารจัดการสื่อเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและโปร่งใส โดยยึดประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลผ่านการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งกระตุ้นให้ครูมีความมุ่งมั่นในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมให้ครูกล้าทดลองนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังสร้างวัฒนธรรมความร่วมมือภายในสถานศึกษา ด้วยการส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสื่อรวมถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลระหว่างกันอย่างทั่วถึง ภายใต้การใช้สื่อและเทคโนโลยี อย่างถูกต้องและมีความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.4 นิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการนิเทศบนฐานข้อมูลและสภาพปัญหาที่แท้จริงของสถานศึกษา เพื่อให้การนิเทศตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นได้อย่างตรงจุด จากนั้นจึงดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ภายใต้หลักความโปร่งใสและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นสำคัญ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่ครูด้วยความจริงใจและสร้างสรรค์ พร้อมนำผลจากการนิเทศมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองตามข้อเสนอแนะ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังสร้างความร่วมมือระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผ่านการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานนิเทศการศึกษابرลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

2.5 การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักความถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรม คำนึงถึงประโยชน์และโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอให้เป็นไปตามระเบียบและมาตรฐานที่กำหนด ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียน โดยเน้นให้ครูปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมาตรฐานเดียวกันและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้เรียน รวมถึงกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีความมุ่งมั่นรับผิดชอบในการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลการประเมินสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ดุลยพินิจอย่างรอบคอบในการพิจารณาและตรวจสอบข้อมูลผลการเรียน ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของผู้เรียนจากสถานศึกษาอื่น เพื่อให้การเทียบโอนเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้ยังส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติและประสบการณ์ด้านการประเมินผล เพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ

3. ผลการประเมินพหุบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักและหัวใจของการจัดการศึกษา โดยมีการวางแผน กำหนดนโยบาย และขับเคลื่อนงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อวัตกรรม การนิเทศการศึกษาและการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ซึ่งช่วยสร้างความร่วมมือภายในองค์กรและทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีการนำข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน มาใช้ในการวิเคราะห์ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนารี ปราถนาม (2566) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และอภิปรายผลการวิจัยรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบทุกขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร ตั้งแต่การวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง การวางแผนและจัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน รวมถึงการกำกับให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการนำหลักสูตรไปใช้จริง โดยสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการกำกับติดตาม สรุปผลและประเมินการใช้หลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผ่านการร่วมออกแบบ ปรับปรุงหลักสูตรและการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ส่งผลให้หลักสูตรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียนและบริบทของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชเรศ คำดีบุญ (2564) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมและกำกับการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบ สนับสนุนให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบครบถ้วนและสอดคล้องกับหลักสูตร พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับการกำกับติดตามและพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ เพื่อยกระดับคุณภาพการสอนของครู รวมทั้งสนับสนุนให้มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อีกทั้งยังส่งเสริมความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยสนับสนุนการประสานงานระหว่างครูในกลุ่มสาระ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีความเข้มแข็ง ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรารัตน์ กระจำงดี (2562) ที่พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงคุณภาพและความคุ้มค่า วางแผนจัดหาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ทำให้การดำเนินงานมีทิศทางที่ชัดเจน มีการกำกับให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสาระการเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดหาแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเพียงพอและเหมาะสม นอกจากนี้ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อีกทั้งส่งเสริมให้ครูบูรณาการสื่อและเทคโนโลยีกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน มีการประเมินคุณภาพของสื่อและเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนมพรพรข เทียมดวงแข (2566) พบว่าสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านนิเทศการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีการจัดระบบการนิเทศภายในที่ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางวิชาการ มีการติดตามตรวจสอบและประเมินการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากร รวมถึงการพัฒนาศักยภาพผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ผู้บริหารยังมีการสนับสนุนทรัพยากรและสื่อที่จำเป็นต่อการนิเทศ ตลอดจนสร้างเครือข่ายและประสานงานด้านนิเทศกับหน่วยงานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การดำเนินงานนิเทศมีความเข้มแข็งและเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณพรพรพรณ ชัยพรหม (2565) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตรด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์และมาตรฐานการศึกษา พร้อมทั้งมีการกำกับเก็บข้อมูลผลการเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริงและตามศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่มีความหลากหลาย เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารยังมีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลและการเทียบโอนเพื่อใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมให้การเทียบโอนผลการเรียน ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากสถานศึกษาอื่นเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญยาภรณ์ สังข์เมือง (2565) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการวัดประเมินผลและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การนำเสนอพุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางและบริบทของสถานศึกษา เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียนและชุมชน

บนหลักการดำเนินงานที่โปร่งใส ถูกต้องและยึดประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรผ่านการประชุมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันพร้อมสนับสนุนให้ครูพัฒนาหลักสูตรรายวิชาและปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร ในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางร่วมกับบริบทของสถานศึกษาและยึดหลักความโปร่งใส ถูกต้องและประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาคูและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรมีความเหมาะสม เป็นธรรมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ เลื่อมใส (2567) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร มีการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการของสังคมและจุดเน้นของสถานศึกษา พร้อมกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมในแต่ละระดับชั้น จัดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ส่งเสริมการใช้สื่อและนวัตกรรม รวมถึงมีระบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย พร้อมนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2.2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนและส่งเสริมการประสานงานด้านการเรียนการสอนให้เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มสาระต่างๆ ควบคู่กับการสนับสนุนการใช้ข้อมูลสารสนเทศมาเป็นฐานในการวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการเรียนรู้ในฐานะกลไกหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน โดยมีการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในแต่ละกลุ่มสาระ และใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐานในการวางแผน ปรับปรุง และเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ มีการกำกับ ติดตามและนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้านเทคนิคการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของผู้นำทางวิชาการในการยกระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือระหว่างครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริธัญญา แดงน้อย (2564) ที่พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย พร้อมส่งเสริมการวิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและแก้ไขโดยใช้นวัตกรรม สนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง รวมถึงรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านสื่อและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อเป็นฐานในการจัดหาและบริหารจัดการสื่อเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและโปร่งใส โดยยึดประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลผ่านการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งกระตุ้นให้ครูมีความมุ่งมั่นในการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาต้องอาศัยการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาก่อน เพื่อให้การจัดหาและบริหารจัดการเป็นไปอย่างเหมาะสมและโปร่งใส ควบคู่กับการพัฒนาสมรรถนะครูผ่านการอบรม

และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงการส่งเสริมให้ครูกล้าทดลองนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์และการสร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันสื่อและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลระหว่างครูอย่างทั่วถึง สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืนและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทศากร เมืองทอง (2567) ที่พบว่า การพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นถือเป็นปัจจัยหลักที่กำหนดทิศทางการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพการส่งเสริมศักยภาพครูในการผลิตและใช้สื่อร่วมกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2.4 ด้านนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการนิเทศบนฐานข้อมูลและสภาพปัญหาที่แท้จริงของสถานศึกษา เพื่อให้การนิเทศตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นได้อย่างตรงจุด จากนั้นจึงดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ภายใต้หลักความโปร่งใสและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพครูเป็นสำคัญให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่ครูด้วยความจริงใจและสร้างสรรค์ พร้อมนำผลจากการนิเทศมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองตามข้อเสนอแนะ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการวางแผนบนฐานข้อมูลและสภาพปัญหาที่แท้จริงของสถานศึกษา เพื่อให้การนิเทศตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างตรงจุดและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน การที่ผู้บริหารดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอภายใต้หลักความโปร่งใสและเป็นธรรม พร้อมให้คำแนะนำแก่ครูอย่างจริงใจและสร้างสรรค์ ช่วยสร้างความไว้วางใจและกระตุ้นให้ครูมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การนำผลการนิเทศมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา ทำให้กระบวนการนิเทศเกิดเป็นวงจรคุณภาพที่ส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ขณะเดียวกันการสร้างความร่วมมือระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยังช่วยเสริมพลังในการขับเคลื่อนการนิเทศให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ (2563) ที่พบว่า การนิเทศการศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการนิเทศแบบมีส่วนร่วมและเป็นกัลยาณมิตร มากกว่าการตรวจสอบเพียงอย่างเดียว มีการวางแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การนิเทศที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้ดีขึ้นและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในภาพรวม

2.5 ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนอย่างเป็นระบบ โดยยึดหลักความถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรม คำนึงถึงประโยชน์และโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอให้เป็นไปตามระเบียบและมาตรฐานที่กำหนด ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียน โดยเน้นให้ครูปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมาตรฐานเดียวกันและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้เรียน รวมถึงกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีความมุ่งมั่นรับผิดชอบในการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ส่งผลโดยตรงต่อโอกาสทางการศึกษาของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยยึดหลักความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม ส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียน ด้วยความซื่อสัตย์

สุจริตและยึดมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ผลการประเมินสะท้อนความสามารถที่แท้จริง รวมถึงใช้ดุลยพินิจอย่างรอบคอบในการเทียบโอนผลการเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และส่งเสริมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติระหว่างครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาระบบการประเมินผลให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ ฐักิจ (2566) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ได้กำหนดกระบวนการการตรวจสอบคุณภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สนับสนุนส่งเสริมให้ ครูผู้สอนมีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริงด้วยวิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย

3. ผลการประเมินพุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่าในภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้นำปัญหาดำเนินในแต่ละด้านมานำเสนอพุทธบูรณาการ โดยการหาพุทธบูรณาการนั้นผู้วิจัยได้จัดทำตารางพุทธบูรณาการ โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีมาประกอบในการร่างพุทธบูรณาการและ ผู้วิจัยมีการจัดการสนทนากลุ่มเชิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 รูป โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา ซึ่งได้จบปริญญาธรรม 5 ประโยค หรือพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษขึ้นไป และเป็นที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในด้านการบริหาร จำนวน 1 คน ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษขึ้นไป เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการบริหาร จำนวน 1 คน นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหาร จำนวน 2 คน และนำผลการเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์เป็นพุทธบูรณาการ จึงทำให้เกิดผลการประเมินขั้นตอนและพุทธบูรณาการภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนมพรรษ เทียมดวงแข (2566) ที่พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุด

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ พุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ดังนี้

1. พุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้พุทธบูรณาการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร โดยวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางร่วมกับบริบทของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และร่วมกันพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัย ดำเนินงานด้วยความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม

2. พุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ได้พุทธบูรณาการ คือผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการวิเคราะห์และเชื่อมโยงแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในแต่ละกลุ่มสาระ เพื่อวางแผนและพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน โดยสนับสนุนการใช้ข้อมูลสารสนเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ ควบคู่กับการติดตามและนิเทศอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองด้าน

เทคนิคการสอนและนวัตกรรม ยึดหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

3. พุทธบูรณาการการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้พุทธบูรณาการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการวิเคราะห์ความต้องการด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูมีความรู้และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเปิดโอกาสให้ครูทดลองใช้เทคโนโลยีรูปแบบใหม่ ๆ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังดำเนินการจัดหาและบริหารจัดการสื่ออย่างเหมาะสม โปร่งใสและคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องและมีความรับผิดชอบ ตลอดจนสร้างความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการแบ่งปันทรัพยากรดิจิทัลระหว่างครู เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน สรุปดังในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดให้มีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะอย่างหลากหลาย และนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของ

สถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียน อันจะช่วยให้หลักสูตรมีความทันสมัย มีคุณภาพและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาระบบการประสานงานด้านการจัดการเรียนการสอนระหว่างครูอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การประชุมกลุ่มสาระและการทำงานแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเทคนิคการสอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกันอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อศักยภาพของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแผนพัฒนาและจัดหาแหล่งเรียนรู้ รวมถึงเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูและนักเรียนในแต่ละบริบท เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม และคุ้มค่า ควบคู่กับการระดมทรัพยากรจากภาคีเครือข่าย เช่น ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานภายนอก พัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีความหลากหลายและทันสมัย

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนากลไกการประสานงานด้านนิเทศกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดบทบาทหน้าที่และช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน มีการวางแผนและติดตามร่วมกันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระบบและแนวปฏิบัติในการเทียบโอนผลการเรียน ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนและเครื่องมือที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียนจากสถานศึกษาอื่น จัดอบรมสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และควรมีระบบกำกับ ติดตามและตรวจสอบข้อมูลอย่างรอบคอบ โปร่งใสและเป็นธรรม รวมถึงส่งเสริมการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเทียบโอนผลการเรียน มีความน่าเชื่อถือเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการเชิงพุทธบูรณาการ เพื่อให้ได้องค์ความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหาร เช่น ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วม และทรัพยากร ซึ่งจะช่วยอธิบายผลการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังเขตพื้นที่หรือระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทที่หลากหลาย

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียน เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการการบริหารรูปแบบนิติบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิรารัตน์ กระจำนดี. (2562). การศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอยะยา จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชนมพรพรข เทียมดวงแข. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณพพรขกรณ์ ชัยพรหม. (2565). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตากร เมืองทอง. (2567). การส่งเสริมการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมืองเทศบาลนครนครศรีธรรมราช. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 3(3), 69.
- ธัญยาภรณ์ สังข์เมือง. (2565). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นารี ปราธนาม. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรทิพย์ เลื่อมใส. (2567). การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนราชมนตรี (ปลื้ม-เชื้อมนุกูล) เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์, 2(2), 78.
- ภวนันท์ชัย สวัสดิ์สละ. (2563). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิไลลักษณ์ ฐักิจ. (2566). การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศิริธัญญา แดงน้อย. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล 4 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2. (2564). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564. พิจิตร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2.

Phetmalaikul, T. (2017). Academic administration and management to enhance learners' skills and characteristics in the 21st Century. *International Journal of Educational Science and Research (IJESR)*, 7(1), 1-12.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.